

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
ENTI SHTETËROR I REVIZIONIT
STATE AUDIT OFFICE

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА ИЗВРШЕНА РЕВИЗИЈА НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ И
РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ
ЗА 2024 ГОДИНА НА
ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (631)

01 2025 03 15/02

Скопје, јануари 2026 година

ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (631)

Резиме

Државниот завод за ревизија изврши ревизија на финансиските извештаи заедно со ревизија на усогласеност на Државниот архив на Република Северна Македонија за 2024 година.

Со извршената ревизија за 2024 година изразивме неповолно мислење за реалноста и објективноста на финансиските извештаи и за усогласеност со законската регулатива, упатства и воспоставените политики.

Извршена е ревизија и издаден е извештај за финансиските извештаи и за усогласеност со закони и прописи на Државниот архив на Република Северна Македонија за 2016 година. Изразено е неповолно мислење за реалноста и објективноста на финансиските извештаи и за усогласеноста на активностите, финансиските трансакции и информации со релевантната законска регулатива.

Во 2018 година извршена е проверка на спроведувањето на препораките презентирани во Конечниот извештај на овластениот државен ревизор за 2016 година и издаден е преглед за статусот на спроведувањето на препораките. Од содржината на презентираните податоци во прегледот, ревизијата констатира дека дадените три препораки се спроведени.

Со извршената ревизија на финансиските извештаи заедно со ревизија на усогласеност за 2024 година, ги утврдивме следниве состојби:

- слабости во начинот на спроведување на пописот на побарувањата и обврските;
- утврдени неправилности во начинот на остварувањето на приходите, давањето на попусти и подароци;
- плаќање на данок на додадена вредност за услуги поврзани со основната дејност на Државниот архив;
- исплатени надоместоци без законски основ и
- слабости во спроведувањето и реализацијата на постапките за јавни набавки.

За надминување на утврдените состојби дадени се препораки со цел преземање на мерки и активности од надлежните лица и органи во функција на подобрување на состојбите.

Од страна на одговорните лица на Државниот архив на Република Северна Македонија за периодот предмет на ревизија доставени се забелешки на Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор, истите се разгледани и е констатирано дека дел од забелешките не се прифаќаат од причина што не се доставени нови докази за промена на утврдените состојби, дел од забелешките претставуваат известување за причините за констатираните состојби, а дел известување за мерките што ќе се преземат за надминување на утврдените состојби со донесување на новиот Закон за архивски материјал и архивска дејност.

СОДРЖИНА

Опис		Страна
1.	Вовед	1
2.	Мислење на ревизијата	2
3.	Основ за изразување на мислење	2
3.1.	Основ за неповолно мислење за финансиските извештаи	3
3.2.	Основ за неповолно мислење за усогласеност со закони и прописи	5
4.	Законска основа за ревизијата и временски период	9
5.	Опфат и ограничувања	9
6.	Одговорност за финансиски извештаи	9
7.	Одговорност на ревизорите	10
8.	Одговор на ревидираниот субјект	11
Финансиски извештаи за 2024 година		
	Биланс на приходи и расходи	13
	Биланс на состојба	14
Сметководствени политики и образложенија кон финансиските извештаи		
	Вовед	15
	Сметководствени политики	16
	Образложенија кон финансиските извештаи	18

Прилог 1 - Забелешки на Нацрт извештајот за извршената ревизија на финасиските извештаи и ревизија на усогласеност за 2024 година на Државен архив на Република Северна Македонија

Прилог 2 - Одговор на забелешки на Нацрт извештајот

Список на кратенки

ДДВ	Данок на додадена вредност
ЗДДВ	Закон за данок на додадена вредност
ИТ	Информатички технологии
ЈН	Јавни набавки
УЈП	Управа за јавни приходи

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
ENTI SHTETËROR I REVIZIONIT
STATE AUDIT OFFICE

Број: 23-50/3
Дата: 30.01.2026

1. Вовед

Со Законот за архивски материјал¹ се уредува заштитата, чувањето, обработката и користењето на архивскиот материјал, инспекцискиот надзор и надлежностите на Државниот архив на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Државен архив).

Државниот архив ги врши и следните услуги: организира стручно усовршување и оспособување на работниците, дава консултантски услуги, одбира, средува, обработува и изготвува попис на јавен и приватен архивски материјал, издвојува документарен материјал за уништување. Висината на надоместоците се утврдени со Тарифник на кој согласност дава Владата.

Државниот архив има подрачни единици во: Битола, Куманово, Охрид, Прилеп, Скопје, Струмица, Тетово, Велес и Штип.

¹ „Службен весник на Република Македонија“ (број 95/2012; 41/2014; 72/2015; 148/2015; 169/2015; 53/2016 и 11/2018) и „Службен весник на Република Северн Македонија“ 193/2024).

Ревизорски тим:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Овластен државен ревизор

ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (631)

2. Мислење на ревизијата

Извршивме ревизија на:

- финансиските извештаи на страна 12 и 13 на Државниот архив на Република Северна Македонија на сметката на основен буџет (631) за 2024 година, кои се состојат од Биланс на состојба на ден 31 декември, Биланс на приходите и расходите за годината која завршува со тој датум, применетите сметководствени политики и образложенија кон финансиските извештаи.
- усогласеност на активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи на Државниот архив на Република Северна Македонија за 2024 година на сметката на основен буџет (631) со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Мислење за финансиски извештаи

Според наше мислење, поради значењето на прашањата изнесени во точката 3.1., финансиските извештаи не ги прикажуваат вистинито и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Државниот архив на Република Северна Македонија на ден 31 декември 2024 година на сметката на основен буџет (631), како и резултатите од финансиските активности за годината која завршува со тој датум, во согласност со важечката законска регулатива.

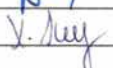
Мислење за усогласеност со закони и прописи

Според наше мислење, поради значењето на прашањата изнесени во точката 3.2., активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи на Државниот архив на Република Северна Македонија, за 2024 година, на сметката на основен буџет (631), не се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

3. Основ за изразување на мислење

Ревизијата е извршена во согласност со Ревизорските стандарди на Врховните ревизорски институции (ISSAI) и Кодексот на етика на Државниот завод за ревизија. Одговорностите согласно ISSAI се опишани во делот на Одговорност на ревизорите за ревизијата на финансиски извештаи заедно со ревизија на усогласеност. Веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме обезбедено се доволни и соодветни за да обезбедат основ за нашето ревизорско мислење.

Ревизорски тим:

1.
2.
3.
4.

Овластен државен ревизор

2

ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (631)

3.1. Основ за неповолно мислење за финансиските извештаи

3.1.1. Утврдената состојба наведена во точка 3.1.1. од извештајот на Државниот архив на Република Северна Македонија – сметка на основен буџет (637) која се однесува на слабости во извршениот попис на побарувањата и обврските, се однесува и за оваа сметка.

3.1.2. Согласно член 36 став 1 алинеја 17, 19 и 20 од Законот за архивски материјал, Државниот архив остварува приходи од организирање на стручно усовршување и оспособување на работниците кои работат на канцелариски и архивски работи кај имателите на јавен и приватен архивски и документарен материјал, одбира, средува, обработува и изготвува аналитички или сумарен опис и попис на јавен и приватен архивски материјал, издвојува документарен материјал за уништување и врши други услуги во врска со архивскиот и документарниот материјал, кај имателите на јавен или приватен архивски и документарен материјал и врши научно-стручни истражувачки работи на архивскиот и документируваниот материјал и документ/запис предадени на чување во Државниот архив кои имаат историска, научна и културна вредност кој е од значење за Републиката, и негово публикување по истекот на 10 години, откако се предадени на чување во Државниот архив.

Висината на надоместоците за алинеите 17 и 19 се определени со Тарифник кој го утврдува директорот на Државниот архив врз основа на реално направените трошоци во зависност од обемот на работата, бројот на ангажирани лица и времето потребно за реализација на работите за кои се наплаќа надоместокот, додека за алинеја 20 која се однесува на научно-стручни истражувачки работи на архивскиот и документируваниот материјал и документ/запис предадени на чување во Државниот архив, висината на надоместокот е определен со Ценовник.

Со извршените ревизорски постапки и анализи на начинот на остварување на приходите во 2024 година го утврдивме следното:

- услугите се наплатуваат по Тарифник², донесен во 2015 година. До денот на вршење на ревизијата, иако се поминати 10 години истиот не е променет и не е повторно ажуриран и усогласен со реалните цени на услугите имајќи ги во предвид инфлаторните движења и зголемувањата на цените на пазарот;
- услугите и продажбата поврзани со објавување на архивски материјал, научно-информативни средства и публикации за унапредување на заштитата и користењето на материјалот се врши по Ценовник на изданијата кој не е донесен и одобрен од одговорното лице;

² Тарифник за висината на надоместоците што ги наплаќа архивот Службен весник на Република Македонија број 172 од 02.10.2015 година.

Ревизорски тим:

1.
2.
3.
4.

Овластен државен ревизор

3

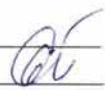

ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (631)

- при одбирање на архивски материјали со изработка на опис и попис, средување, обработка и издвојување на документарниот материјал воспоставена е пракса по поднесено барање од правните лица за средување на архивскиот материјал, надлежните служби да изготвуваат понуда по претходно извршена проценка на архивските кутии и висината на надоместокот, потоа се склучува договор и на договорениот износ се изготвува фактура. По завршување со активностите работната група изготвува Извештај за завршената работа при што надлежните служби на Државниот архив не прават контрола дали фактурираниот број на архивски кутии се совпаѓа со бројот на кутии наведени во извештајот односно фактички извршената услуга. Како резултат на наведеното ревизијата утврди дека во текот на 2024 година од шест правни лица на три помалку е фактурирано во износ од 6.089 илјади денари. Исто така извештаите не содржат податоци за обемот на работа иако член 4 од тарифникот дава можност висината на надоместокот да се зголеми до 30% доколку обемот на работата е зголемен односно бара поголем број на ангажирани стручни лица или е потребно повеќе време за реализација на работата;
- при склучување на договори за одбирање на архивски материјали со изработка на опис и попис, средување, обработка и издвојување на документарниот материјал, каде се дава можност за плаќање на рати не се фактурира договорениот износ од договорот туку се изработуваат фактури етапно на рати. Како резултат на наведеното утврдивме неевидентирани побарувања во износ од 161 илјади денари, што не е во согласност со член 19 став 5 од Законот за сметководството на буџетите и буџетските корисници;
- евидентирани се уплати од промет на терминал за кои Одделението за финансии нема сознанија за каков вид на уплата станува збор односно дали е продажба на книга, препис на документ, заверка на копии, скенирање на документи поради наведеното не можат да извршат и контрола дали извршената уплата е согласно ценовникот/тарифникот. Доколку претходно биле поднесени барања од страна на правни или физички лица за горенаведените услуги истите не се приложуваат во Одделението за сметководство со цел да се направат усогласувања и
- воспоставена е пракса на давање на попуст до 30% при продажба на изданија или давање подароци на изданијата. Доделувањето на попустот и подарокот се предвидени во член 4 и 7 од Упатството³ за продажба и подарување изданија на Државниот архив, меѓутоа истиот не содржи податоци за условите и критериумите за нивно доделување. Бидејќи цената на изданијата ја формира директорот според трошоците на чинење Државниот архив не остварува никаков приход од публикувањето на изданијата, додека со давање на попуст од 30% и подароци се остварува помал приход/загуба. Во текот на 2024 подарени се изданија во износ од 406 илјади денари.

³ Број 01-1719/1 од 12.05.2021 година.

Ревизорски тим:

1.
2.
3.
4.

Овластен државен ревизор

4

ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (631)

Погоре наведените состојби не се во согласност со член 37-в став 3 од а Законот за буџетите⁴ согласно кој буџетските корисници се одговорни за целосната и навремена наплата на приходите кои ги остваруваат од вршење на работите од својата надлежност/дејност.

Истакнуваме дека со новиот Закон за архивски материјал и архивска дејност⁵ не се предвидува наплаќање на надоместок од имателите на архивски и документарен материјал кои беа предвидени во член 36 став 1 алинеја 17, 19 и 20 од Законот за архивски материјал поради што ревизијата не дава препорака.

3.2. Основ за неповолно мислење за усогласеност со закони и прописи

3.2.1. На позицијата Други договорни услуги, евидентирани се исплати по основ на надоместоци на: вработени кои одржуваат обуки за стручно усовршување и оспособување на работниците кои работат на канцелариски и архивски работи кај иматели на јавен и приватен архивски материјал⁶, кои се ангажираат за одбирање, средување, обработка и изработка опис и попис кај имателите (работа на терен) во износ од 2.557 илјади денари, како и надоместоци на избрани автори на дела за публикување⁷ (188 илјади денари од сметка 637). Ангажирањето на лицата е за извршување на надлежностите на Државниот Архив утврдени во член 36 алинеја 17, 19 и 20 од Законот за архивски материјали⁸. (подетално образложено во точка 3.1.2.)

Со увид во законите, актите и сметководствената документација ревизијата го констатира следното:

- во Законот за архивски материјали не се пропишани одредби за изработка и носење на акти со кои ќе бидат уредени висината на надоместоци што ќе им се исплаќаат и условите и критериумите за избор на вработени кои ќе ги извршуваат активностите, како и акт за утврдување на постапката за публикување на изданија и висината на надоместоците за избраните автори. Од страна на директорот на Државниот архив за исплати на ангажираните вработени за извршување на активностите кај имателите донесени се: Правилник за надоместоци што ги исплаќа Државниот архив при организирање и спроведување на обуки⁹ и Правилник за надоместок за трошоци поврзани за работа на терен (теренски надоместок)¹⁰ што го исплаќа Државниот архив при давање стручни услуги во канцелариското и

⁴ Службен весник на Република Македонија број 64/05...167/16 и Службен весник на Република Северна Македонија број 151/21...3/25.

⁵ Службен весник на Република Северна Македонија број 135/2025 година

⁶ во износ од 81 илјади денари.

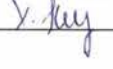
⁷ во износ од 11 илјади денари.

⁸ Службен весник на Република Северна Македонија број 95/2012, 41/2014, 72/2015, 148/2015, 169/2015, 53/2016 година.

⁹ Број 01-3785/1 од 22.12.2022 година.

¹⁰ Број 0102-3117/1 од 01.12.2021 година и број 0101-1235/1 од 06.04.2023 година и 0101-1235/2 од 31.12.2023г

Ревизорски тим:

1.
2.
3.
4.

Овластен државен ревизор

5

ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (631)

архивското работење, за што наплаќа надоместоци од имателите врз основа на Тарифникот¹¹. Исто така директорот има донесено Правилник за надоместоци во издавачката дејност¹², како и Правилник за публикување во Државниот архив на Република Северна Македонија¹³. Со извршената ревизија утврдивме дека во работните групи за работа на терен се ангажираат освен вработените од одделението за стручен надзор и помош кај имателите и вработени од сите други сектори/одделенија. И покрај тоа што вработените од работните групи работат кај иматели кои се лоцирани во истото место со подрачната единица во која се редовно вработени, согласно член 3 од Правилникот за надоместок за трошоци поврзани за работа на терен им се исплаќа надоместокот од 700 денари. Треба да се истакне дека како основ за носење на овој правилник се одредбите од Гранскиот колективен договор¹⁴ и член 20 став 1 точка 3 од Општиот колективен договор за јавниот сектор¹⁵, со кој е пропишан теренски додаток во зависност од обезбедените услови за работа на терен (сместување, исхрана и сл.), односно за извршување на работни задачи од страна на вработен во места надвор од институцијата во која е заснован работниот однос;

- согласно член 4 од Правилникот за публикување заради остварување на издавачката дејност од страна на директорот со решение¹⁶ формирана е Комисија за издавачка дејност. Комисијата е составена од седум члена од кои најмалку четири члена од редот на вработените во Државниот архив и два надворешни члена научни работници од областа на историјата. Од членовите вработени во Државниот архив се именува претседател и заменик претседател на истата. Согласно член 8 од Правилникот, комисијата предлага Програма за издавачка дејност врз основа на примените предлози за публикување, добиени по претходно објавениот повик за публикување на веб страната на Државниот архив. Согласно член 13 од Правилникот публикациите се објавуваат само доколку е добиена позитивна рецензија од два рецензенти, а кои ги предлага Комисијата.

Со увид во документацијата утврдивме дека избрани се публикации и склучени се договори со претседателот и еден член на комисијата како

¹¹ за висината на надоместоците што ги наплаќа Државниот архив број 2760/1 од 02.09.2015 година Сл. весник на Република Северна Македонија број 172/15 година донесен од страна на Владата.

¹² Број 0101-3218/2 од 07.11.2022 година

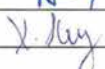
¹³ Број 0101-3217/1 од 02.11.2022 година.

¹⁴ За органите на државната управа, стручните служби на Владата на Република Северна Македонија, судовите јавните обвинителства, казнено поправните и воспитно поправните установи, државно правобранителство, општините, Градот Скопје и општините од градот Скопје, агенциите и фондовите и другите органи основани од Собранието на Република Северна Македонија

¹⁵ Службен весник на Република Северна Македонија број 154/2023 година.

¹⁶ Број 0306-3331/1 од 15.11.2022 година.

Ревизорски тим:

1.
2.
3.
4.

Овластен државен ревизор

6

ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (631)

автори на изданија публикувани во 2024 година. Наведената состојба создава ризик од субјективно одлучување од страна на членовите на комисијата при предлагање на Програмата за издавачка дејност, поради постоење на судир на интереси односно приватен интерес што може да влијае врз непристрасно вршење на обврските како членови во комисијата, што не е во согласност со член 4 став 3 од Законот за спречување на корупцијата и судир на интереси¹⁷ со кој е пропишано дека службеното лице во вршењето на својата функција е должно да внимава на евентуален судир на интереси и при извршувањето на јавните овластувања и должности не смее да се раководи од лични, семејни, верски, партиски и етнички интереси, ниту од притисоци и ветувања од претпоставениот или од друго лице.

Истакнуваме дека со новиот Закон за архивски материјал и архивска дејност¹⁸ не се предвидени наплати на надоместоци од имателите при извршување на споменатите надлежности поради што ревизијата не дава препорака.

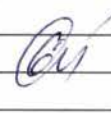
3.2.2. Државниот архив при фактурирање на приходите по основ на член 36 став 1 алинеја 19 и 20 од Законот за архивски материјал пресметува ДДВ. Услугите од член 36 став 1 алинеја 19 кои се однесуваат на одбирање, средување, обработка и изготвување аналитички или сумарен опис и попис на јавен и приватен архивски материјал, издвојување на документарен материјал за уништување и врши други услуги во врска со архивскиот и документарниот материјал, согласно член 10 од ЗДДВ се ослободени од ДДВ¹⁹. И покрај даночното ослободување на овие приходи Државниот архив по овој основ во 2024 година извршил пресметување и плаќање на ДДВ во износ од 2.563 илјади денари. Исто така во член 33, 34 и 34-а од ЗДДВ се предвидува претходен данок односно износот за кој се намалува данокот на додадена вредност што се должи за извршениот промет за одреден даночен период. Тоа е данокот на додадена вредност: за прометот кој бил извршен спрема даночниот обврзник од страна на друг даночен обврзник, за авансното плаќање кое го извршил даночниот обврзник за промет кој се уште не е извршен спрема него и кој е платен за увозот на добра и кој е одделно искажан во царинската декларација. Со ревизијата утврдивме дека Државниот архив не извршил намалување на пресметаниот за износот на

¹⁷ Службен весник на Република Северна Македонија број 19/2019 година.

¹⁸ Службен весник на Република Северна Македонија број 135/2025 година

¹⁹ Член 10 од Законот за ДДВ Државните органи, органите на единиците на локалната самоуправа и другите јавно-правни тела не се даночни обврзници за оној дел од нивните дејности, што се ограничува на извршувањето на јавни функции, дури и ако во врска со тие дејности наплатуваат даноци, такси, придонеси или други давачки. (2) Државните органи, органите на единиците на локалната самоуправа и другите јавно-правни тела се даночни обврзници во случаите, доколку во рамките на одредена стопанска дејност вршат промет, кој според овој закон е оданочив кај другите даночни обврзници.

Ревизорски тим:

1.
2.
3.
4.

Овластен државен ревизор

ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (631)

влезниот ДДВ со што е прикажана и платена неправилна и повисока даночна обврска.

Во текот на ревизијата Државниот архив достави Барање²⁰ до УЈП за добивање мислење во врска со регистрација за даночен обврзник. УЈП достави Мислење²¹ во врска со доставеното барање на Државниот архив, во кое наведува дека согласно одредбите на ЗДДВ, Државниот архив е јавна институција и истата припаѓа во други јавно-правни тела што значи дека дејностите што ги врши согласно Законот за архивски материјал и архивска дејност, претставуваат вршење на јавна функција и за овој вид на дејности, согласно член 10 став 1 од ЗДДВ, не е даночен обврзник за целите на ДДВ. Имајќи во предвид дека Државниот архив е регистриран за целите на ДДВ, значи дека истиот, покрај јавната функција, врши и стопанска дејност, односно промет на добра и услуги за кои има обврска да пресметува и плаќа ДДВ. УЈП нагласува дека како регистриран ДДВ обврзник, за прометот на добра и услуги кои Државниот архив ќе ги врши согласно новиот Закон за архивски материјал и архивска дејност, а се во делот на неговата стопанска дејност и кои според ЗДДВ се оданочиви кај другите даночни обврзници (издавање копии од документи, издавање заверени преписи, продажба на публикации.) има обврска да пресметува и плаќа ДДВ.

Препорака

Одговорното лице на Државниот архив да преземе мерки и активности за точно пресметување и плаќање на обврските по основ на Данокот на додадена вредност согласно одредбите од Законот за додадена вредност.

Јавни набавки

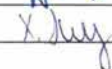
3.2.3. Утврдената состојба наведена во точка 3.2.5. алинеја 7 од извештајот на Државниот архив на Република Северна Македонија – сметка на основен буџет (637), а која се однесува на надминување на законски утврдениот вредносен праг се однесува и за оваа сметка од која се исплатени средства во износ од 169 илјади денари.

3.2.4. Утврдената состојба наведена во точка 3.2.5. од извештајот на Државниот архив на Република Северна Македонија – сметка на основен буџет (637), а која се однесува на утврдени неправилности кај постапката за јавна набавка за Системско

²⁰ Број 03-2420/1 од 08.10.2025 година.

²¹ Број 03-2420/2 од 10.11.2025 година.

Ревизорски тим:

1.
2.
3.
4.

Овластен државен ревизор 8

ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (631)

одржување на ИТ инфраструктура се однесува и за оваа сметка од која е платено средства во износ од 297 илјади денари.

4. Законска основа за ревизијата и временски период

Ревизијата на финансиските извештаи заедно со ревизија на усогласеност е извршена согласно член 22 став 1 од Законот за државната ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија за 2025 година, согласно член 23 од Законот за државната ревизија.

Ревизијата е спроведена во периодот од 01.09. до 7.11.2025 година, кај Државниот архив на Република Северна Македонија на Сметката на основен буџет (631) од ревизорски тим на Државниот завод за ревизија во состав:

- м-р Љубица Тошевска, помошник на главниот државен ревизор и ОДР;
- Албане Чупи, раководител на ревизија (по овластување) и ОДР;
- Катерина Џочкова, самостоен ревизор и ОДР;
- Бранка Ажиевска, самостоен ревизор и ОДР;
- Албана Алију, ревизор и
- Христина Китановска, помлад ревизор.

Од страна на Државен завод за ревизија извршена е ревизија и издаден е извештај за финансиските извештаи и за усогласеност со закони и прописи за 2016 година при што е изразено неповолно мислење за вистинитоста и објективноста на финансиските извештаи и мислење со резерва за усогласеност со закони и прописи. Во 2018 година извршена е ревизија на спроведувањето на препораките презентирани во Конечниот извештај на овластениот државен ревизор за 2016 година и издаден е преглед за статусот на спроведувањето на препораките. Од содржината на презентираниите податоци во прегледот, ревизијата констатира дека дадените три препораки се спроведени.

5. Опфат и ограничувања

Нема ограничување во опфатот на ревизијата.

6. Одговорност за финансиски извештаи

Финансиските извештаи се одговорност на раководството на субјектот Државниот архив на Република Северна Македонија, застапувано од:

- Емил Крстески, в.д. директор на Државниот архив од 24.07.2019 до 30.01.2024 година;
- Христа Најданов, в.д. директор на Државниот архив од 30.01.2024 до 30.07.2024 година и
- Наташа Котлар - Трајкова, в.д. директор на Државниот архив од 30.07.2024 година.

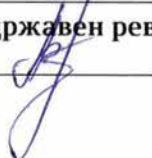
Оваа одговорност вклучува изготвување, имплементација и одржување на внатрешната контрола која што е релевантна за подготвување и објективно

Ревизорски тим:

1.
2.
3.
4.

Овластен државен ревизор

9

ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (631)

презентирање на финансиските извештаи кои што се ослободени од материјално погрешни прикажувања, без разлика дали се резултат на измами или грешки, избор и примена на соодветни сметководствени политики, како и правење на сметководствени проценки кои што се разумни во околностите. Раководството на субјектот е исто така одговорно за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

7. Одговорност на ревизорите

Цел на ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи земени како целина се ослободени од материјално погрешни прикажувања било поради измама или поради грешка, овозможувајќи му на ревизорот да изрази мислење за тоа дали финансиските извештаи се изготвени, во сите материјални аспекти, во согласност со применливата рамка за финансиско известување и да известува за финансиските извештаи и да комуницира, во согласност со ревизорските наоди.

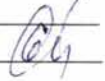
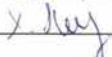
Цел на ревизијата на усогласеност во врска со ревизијата на финансиските извештаи е ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали активностите, финансиските трансакции и информациите рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики и да ја известува законодавната власт и други соодветни тела за наоди и расудувања.

Разумно уверување е високо ниво на увереност, но тоа не е гаранција дека при извршената ревизија согласно со ISSAI секогаш ќе бидат откриени сите материјално погрешни прикажувања кога таквите постојат, како и сите грешки и неусогласености со закони и прописи. Погрешните прикажувања може да се резултат на измама или грешка и се сметаат за материјално значајни, ако поединечно или во вкупен износ, можат да влијаат на економските одлуки на корисниците донесени врз основа на овие финансиски извештаи.

Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани врз завршената сметка составена според применливата рамка за финансиско известување во Република Северна Македонија.

Одговорност на ревизорите е да изразат мислење за финансиските извештаи на Државниот архив на Република Северна Македонија, врз основа на извршената ревизија. Оваа одговорност вклучува и изразување мислење за тоа, дали активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Ревизорски тим:

1.
2.
3.
4.

Овластен државен ревизор 10

ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (631)

Оваа одговорност вклучува извршување на постапки за добивање ревизорски доказ за тоа дали приходите и расходите се користени за планираните намени утврдени од страна на законодавецот. Таквите постапки вклучуваат и проценка на ризикот од неусогласеност.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на достатни соодветни ревизорски докази како поткрепа на нашите заклучоци. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризикот од материјална неусогласеност, без разлика дали е резултат на измами или грешки.

При процена на ризикот, ревизорот ги разгледува внатрешните контроли релевантни за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи со цел да се дизајнираат ревизорски постапки кои се соодветни во околностите, но не за целите на изразување на мислење за ефективност на внатрешните контроли. Ревизијата исто така вклучува оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствени проценки направени од страна на одговорното лице на субјектот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Комуницираме со оние кои се одговорни за управувањето во врска со планираниот опфат и временски распоред на ревизијата и значајните наоди во ревизијата, вклучувајќи ги и сите значајни недостатоци во внатрешната контрола што сме ги утврдиле во текот на ревизијата.

8. Одговор на ревидираниот субјект

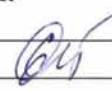
Прашањата кои ги покрива овој извештај беа дискутирани на завршниот состанок со одговорните лица на Државниот архив на Република Северна Македонија одржан на ден 26.11.2025, за кои дадоа свои коментари и објаснување.

Добиени се забелешки на Нацрт извештајот за извршената ревизија на финансиските извештаи и ревизија на усогласеност на сметката на основен буџет (631) за 2024 година на Државниот архив на Република Северна Македонија заведени во Државниот завод за ревизија под број 23-50/1 од 15.01.2026 година од страна на:

- Проф. д-р Наташа Котлар – Трајкова, одговорно лице во периодот од 30.07.2024 до 17.11.2025 година и
- М-р Христа Најданов, одговорно лице во периодот од 30.01.2024 до 30.07.2024 година.

Добиените забелешки од одговорните лица на Државниот архив на Република Северна Македонија за периодот предмет на ревизија кои се однесуваат на: точките 3.1.2. алинеја 1, 2, 3, 4, и 6 и 3.1.2. алинеја 6 не се прифаќаат од причини што не се доставени дополнителни докази за оспорување на утврдената состојба, а дадените

Ревизорски тим:

1.
2.
3.
4.

Овластен државен ревизор

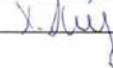
11

ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (631)

образложенија ревизијата ги имаше во предвид во текот на извршувањето на ревизијата.

Забелешките на точките 3.1.2 алинеја 5, 3.2.1 алинеја 1 и 2, 3.2.2 и 3.2.4 претставуваат известувања за причините за настанатите состојби, а дел известување за мерките што ќе се преземат за надминување на утврдените состојби со донесување на новиот Закон за архивски материјал и архивска дејност.

Ревизорски тим:

1.
2.
3.
4.

Овластен државен ревизор

12

ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Сметка на Основен Буџет (631)

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2024 ГОДИНА

Опис на позицијата	Образлож ение	2024	во 000 денари
			2023
Приходи	3.1.		
Неданочни приходи	3.1.1.	17.959	6.398
Трансфери и донации	3.1.2.	620	14
Вкупно приходи		18.579	6.412
Расходи	3.2.		
Тековни расходи			
Стоки и услуги	3.2.1.	7.761	3.959
Субвенции и трансфери	3.2.2.	772	558
Вкупно тековни расходи		8.533	4.517
Капитални расходи	3.3.1.	2.282	1.275
Вкупно расходи		10.815	5.792
Вишок на приходи		7.764	620

Образложенијата се составен дел на финансиските извештаи

ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Сметка на Основен Буџет (631)
БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА 31.12.2024 ГОДИНА

		во 000 денари	
Опис на позицијата	Образложение	2024	2023
Актива			
Тековни средства	4.1.		
Парични средства	4.1.1.	7.764	620
Побарувања од купувачи во земјата	4.1.2.	172	127
Побарувања за даноци, придонеси и други давачки	4.1.3.	10	25
Финансиски и пресметковни односи	4.1.4.	30	-
Активни временски разграничувања	4.1.5.	1.157	159
Вкупно тековни средства		9.133	931
Вкупна актива		9.133	931
Пасива			
Тековни обврски	4.2.		
Обврски спрема државата и други институции	4.2.1.	1.158	159
Пасивни временски разграничувања	4.2.2.	7.975	772
Вкупно краткорочни обврски		9.133	931
Вкупна пасива		9.133	931

Образложенијата се составен дел на финансиските извештаи

1. ВОВЕД

Државниот Архив на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Државен архив) своето работење го извршува и преку сметката на Основен буџет 240010048563113 отворена во главната книга на трезорот.

На оваа сметка Државен архив остварува приходи согласно член 36 став 17, 18, 19 и 20 и член 52 од Законот за архивски материјал остварува приходи по основ на:

- организирање стручно усовршување и оспособување на работниците кои работат на канцелариски и архивски работи кај имателите, за што наплаќа надоместок од имателите,
- дава консултантски услуги на имателите во поглед на одбирањето, средувањето, евидентирањето, заштитата, чувањето, користењето, автоматската обработка на податоци и слично на архивскиот и документарниот материјал, зашто наплаќа надоместок од имателите,
- одбира, средува, обработува и изготвува аналитички или сумарен опис и попис на јавен и приватен архивски материјал, издвојува документарен материјал за уништување и врши други услуги во врска со архивскиот и документарниот материјал, кај имателите на јавен или приватен архивски и документарен материјал, за што наплаќа надоместок од имателите.
- врши научно-стручни истражувачки работи на архивскиот и документарниот материјал и документи/записи предадени на чување во Државниот архив кои имаат историска, научна и културна вредност кој е од значење за Републиката, и негово публикување по истекот на 10 години, откако се предадени на чување во Државниот архив.

Висината на овие надоместоци со Тарифник ја утврдува директорот на Државен архив врз основа на реално направените трошоци во зависност од обемот на работата, бројот на ангажирани лица и времето потребно за реализација на работите за кои се наплаќа надоместокот.

Согласно член 52 од Законот за архивски материјал, архивскиот и документарниот материјал може да се користи по барање на корисникот за фотокопирање, микрофилмување, издавање на преписи и изводи, скенирање, дигитализација и сл., за што Државен архив наплаќа надоместок врз основа на донесен ценовник.

Овластени потписници на оваа сметка во 2024 година се:

- Емил Крстески, в.д. директор на Државниот архив од 24.07.2019 до 30.01.2024 година;
- Христа Најданов, в.д. директор на Државниот архив од 30.01.2024 до 30.07.2024 година;
- Наташа Котлар - Трајкова, в.д. директор на Државниот архив од 30.07.2024 година;
- Музафер Бислими, заменик директор на Државниот архив од 30.07.2021 до 30.07.2024 година и
- Димитар Богески, заменик директор на Државниот архив од 30.07.2024 година.

2. СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основни начела

- 2.1. Правото на корисниците за трошење на средства од Буџетот престанува на 31 Декември. Сите неплатени обврски од фискалната година ќе бидат повторно одобрени и предвидени во позиција во Буџетот за следната фискална година.
- 2.2. За финансиските средства на корисниците/единките корисници на Буџетот, приходите наплатени од органи, приходи остварени од самофинансирачки активности и другите финансиски средства се води централизирана наплата на приходите и централизирано извршување на расходите на Буџетот на Републиката, преку трезорска сметка.
- 2.3. Буџетот ги содржи и приходите и расходите од дополнителни активности на корисниците кои не се финансираат од Буџетот на Републиката (самофинансирани активности), приходи наплатени од органи, приходи од донации, приходи од кредити, преку трезорската сметка. Неискористените средства на посебните сметки на корисниците/единките корисници на средствата од Буџетот на крајот на фискалната година им се пренесуваат за користење во наредната година.
- 2.4. Приходите и расходите на секој корисник/единка корисник на средствата од Буџетот се искажуваат во нивниот буџет кој е составен дел на Буџетот на Републиката.
- 2.5. Корисниците/единките корисници кои остваруваат приходи од дополнителни активности, донесуваат финансиски план согласно Законот за Буџети.
- 2.6. Приходите од самофинансирани активности можат да се користат во износ за намени утврдени со финансискиот план.

Утврдување на приходи и расходи

- 2.7. Признавањето на приходите и другите приливи, во билансот на приходи и расходи се спроведува според сметководственото начело на парично искажување, во периодот во кој настанале и се наплатени до 31 Декември во тековната фискална година, според критериумот на мерливост и расположливост.

ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (631)
ОБРАЗЛОЖЕНИЈА КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

- 2.8. Расходите и другите одливи во билансот на приходи и расходи се признаваат според сметководственото начело на парично искажување, во пресметковниот период во износ во кој е извршено плаќањето.

Ограничувања

- 2.9. Корисниците на буџетите и единките корисници се должни одобрените средства од Буџетот да ги користат наменски и не смеат да преземаат обврски над лимитот од одобрените средства.
- 2.10. Износите на приходите наведени во годишниот буџетски документ не се фиксно определени и лимитирани.
- 2.11. Износите на расходите утврдени со годишниот буџетски документ се сметаат како максимални износи и над овие износи не може да се преземаат никакви обврски.
- 2.12. Одобрените расходи корисниците не можат да ги прераспределуваат меѓу себе.
- 2.13. Прераспределбата на утврдените средства меѓу расходните ставки во рамки на еден корисник се врши со претходна согласност на Министерството за финансии, а за прераспределбата меѓу корисниците одлучува Собранието на Република Македонија.
- 2.14. Утврдените износи во Буџетот на корисникот можат да бидат прераспределени меѓу расходните категории, со исклучок на расходните ставки меѓу платите и надоместоците и другите расходи, како и плаќањата на камати и отплатата на главницата на заемите и другите расходи.
- 2.15. Буџетските корисници се должни да водат посебно сметководство за средствата од буџетот и за другите приходи, поединечно по буџетски корисници, по системот на двојно сметководство, а според распоредот на сметките од сметководствениот план на буџетските корисници.

Утврдување на состојбата на билансните позиции

- 2.16. Долгорочните и краткорочните средства се искажуваат по набавна вредност утврдена врз основа на куповната цена, зголемена со издатоците кои директно можат да се додадат на расходите за набавка.
- 2.17. Паричните средства во благајната и на сметките во домашна валута се внесуваат во номинален износ, а во странска валута по курсот на НБРМ на денот на билансирањето.

ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (631)
ОБРАЗЛОЖЕНИЈА КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

- 2.18. Побарувањата и обврските се признаваат според договорените износи, искажани во сметководствени документи (фактури, ситуации).
- 2.19. Долгорочните средства чија поединечна вредност во моментот на набавката е пониска од 300 ЕВРА во денарска противвредност се класифицира како расход и се отпишува еднократно во целина при набавката.

ОБРАЗЛОЖЕНИЈА КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

3. БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ

3.1. Приходи

3.1.1. Неданочни приходи

Оваа позиција во 2024 година изнесува 17.959 илјади денари (2023 – 6.398 илјади денари) и се однесува на наплатените средства по основ на:

- продажба на публикувани изданија – книги;
- издавање на копии од архивски и документарен материјал;
- организирање стручно усовршување и оспособување на работниците кои работат на канцелариски и архивски работи кај имателите и
- одбирање, средување, обработка и изготвување аналитички или сумарен опис и попис на јавен и приватен архивски материјал, издвојување документарен материјал за уништување кај имателите на јавен или приватен архивски и документарен материјал.

Опис	во 000 денари	
	Извршено	Извршено
	2024	2023
1	2	4
Такси и надоместоци	257	178
Други владини услуги	1.585	1.892
Други неданочни приходи	16.117	4.328
Вкупно	17.959	6.398

3.1.2. Трансфери и донации

Оваа позиција во 2024 година изнесува 620 илјади денари (2023 – 14 илјади денари) и е проценета во висина на пренесениот вишок на приходи од претходна година.

3.2. Расходи

Тековни расходи

3.2.1. Стоки и услуги

Оваа позиција е проценета во висина на исплатените износи, за средствата кои се обезбедени од Буџетот, согласно одредбите од Законот за буџетите, по следните основи:

- патни и дневни расходи, кои ги опфаќаат патните расходи и трошоците за сместување во земјата и странство, исплатените дневници за службени патувања во странство како и други споредни расходи;
- комунални услуги, греење, комуникација и транспорт кои опфаќаат исплатени средства за поштенски услуги, горива и масла за моторни возила, трошоци за регистрација на службени возила и други комунални такси и услуги, како и исплати по основ на данок на додадена вредност;
- материјали и ситен инвентар кои опфаќаат трошоци за набавка на канцелариски материјали, административни материјали, материјали за АОП, средства за одржување на хигиена, ситен инвентар и други материјали за специјална намена;
- поправка и тековно одржување кои опфаќаат трошоци за поправка и сервисирање на моторни возила, дезинфекција и дератизација, како и исплати за данок на додадена вредност;
- договорни услуги кои опфаќаат трошоци за банкарски провизии, осигурување на моторни возила, плаќање на данок на додадена вредност, здравствени услуги за вработени, копирање, печатење на книги, надоместоци на вработени кои одржуваат обуки за стручно усовршување и оспособување на работниците кои работат на канцелариски и архивски работи кај иматели на јавен и приватен архивски материјал или вршат одбирање, средување, обработка и изработка опис и попис на архивскиот материјал кај имателите;
- други тековни расходи, кои опфаќаат членарини во меѓународни организации, трошоци за репрезентација, семинари и конференции, објавување на огласи и други оперативни расходи.

ДРЖАВЕН АРХИВ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
СМЕТКА НА ОСНОВЕН БУЏЕТ (631)
ОБРАЗЛОЖЕНИЈА КОН ФИНАНСИСКТЕ ИЗВЕШТАИ

во 000 денари				
Опис	Буџет 2024	Извршено 2024	Извршено 2023	Разлика
1	2	3	4	5=(2-3)
Патни и дневни расходи	500	490	820	10
Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	400	379	96	21
Материјали и ситен инвентар	746	519	385	227
Поправки и тековно одржување	654	628	236	26
Договорни услуги	7.230	4.668	1.588	2.562
Други тековни расходи	4.790	1.077	834	3.713
Вкупно:	14.320	7.761	3.959	6.559

3.2.2. Субвенции и трансфери

Оваа позиција во 2024 година е проценета во висина од 772 илјади денари (2023 - 558 илјади денари), за средствата кои се обезбедени од Буџетот, согласно одредбите од Законот за буџетите по основ на разни трансфери и трансфери за пензионирање.

Капитални расходи

3.3.1. Капитални расходи

Оваа позиција во 2024 година е проценета во висина од 2.282 илјади денари (2023 - 1.275 илјади денари), а се однесува на трошоци за:

- купување на опрема и
- реконструкција на деловни објекти и
- услуги за системско и хардверско одржување на опрема;

во 000 денари				
Опис	Буџет 2024	Извршено 2024	Извршено 2023	Разлика
1	2	3	4	5=(2-3)
Купување на опрема и машини	966	937	1.185	29
Градежни објекти	1.386	1.021	1	365
Вложувања и нефинансиски средства	1.200	324	89	876
Вкупно:	3.552	2.282	1.275	1.270

4. БИЛАНС НА СОСТОЈБА

АКТИВА

4.1. Тековни средства

4.1.1. Парични средства

Оваа позиција во 2024 година е проценета во износ од 7.764 илјади денари (2023 – 620 илјади денари) и се однесува на паричните средства на сметката кои се пренесуваат за наредната година.

4.1.2. Побарувања од купувачи во земјата

Оваа позиција е проценета во износ од 172 илјади денари (2023 – 127 илјади денари) по основ на доставени фактури од страна на Државниот архив за извршени архивски услуги согласно Законот за архивски материјал, побарувања по основ на склучени договори за одбирање, средување, обработка и евидентирање на архивски материјал за изработка на опис и попис, закуп на простор за поставени базни станици за мобилна телефонија, побарувања за извршени обуки на правни и физички лица за стручно усовршување и оспособување во областа на канцелариското и архивското работење и продажба на книги.

4.1.3. Побарувања за даноци, придонеси и други давачки

Оваа позиција во 2024 година е проценета во износ од 10 илјада денари (2023 – 25 илјади денари) по основ на претплата за данок од добивка.

4.1.4. Финансиски и пресметковни односи

Оваа позиција во 2024 година е проценета во износ од 30 илјади (2023 – 0 денари) и се однесува на печатење монографија, постер и благодарници за јубилеј 70 години Државниот архив во Велес.

4.1.5. Активни временски разграничувања

Оваа позиција во 2024 година е проценета во износ од 1.157 илјада денари (2023 – 159 илјади денари) и е противставка на позицијата обврски спрема државата и други институции по основ на данок на додадена вредност од продажба на книги, од услуги обука на правни и физички лица за стручно усовршување и оспособување во областа на канцелариското и архивското работење, услуги за издавање заверени копии, преписи и склучени договори за одбирање, средување, обработка и евидентирање на архивски материјал.

ПАСИВА

4.2. Тековни обврски

4.2.1. Обврски спрема државата и други институции

Оваа позиција во 2024 година е проценета во вкупен износ од 1.158 илјади денари (2023 - 159 илјади денари) и се однесува на неподмирени обврски кон државата за данок на додадена вредност.

4.2.2. Пасивни временски разграничувања

Оваа позиција на крајот на 2024 година е проценета во висина од 7.975 илјади денари (2023 – 772 илјади денари) и истата кореспондира со промените и состојбата искажана на позициите на паричните средства, побарувања по претплата на данок на добивка, побарувања од купувачи во земјата и финансиски пресметковни односи.

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
STATE AUDIT INSTITUTE

15.01.2026	
23-50/1	

До

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА

Ревизорски тим во состав:

- м-р Љубица Тошевска, помошник на државен ревизор;
- Албане Чупи, раководител на ревизија;
- Катерина Џочкова, самостоен ревизор;
- Бранка Азиевска самостоен ревизор;
- Албана Алију, ревизор;
- Христина Китановска, помлад ревизор.

ПРЕДМЕТ: Одговор на нацрт Извештај број 23-90/8, 23-90/9, 23-90/10, 23-90/12 и 23-90/13 од 16.12.2025 г. од спроведена Ревизија за Државен архив на Република Северна Македонија за период 2024 година

- Забелешки и дополнувања за Нацрт извештајот број 23-90/9, 23 -90/12 и 23/13 од 16.12.2025 од Државниот Завод за Ревизија за Државниот архив на Република Северна Македонија за Сметката на основоне буџет - 631

Како наведено во Воведниот дел од нацрт извештајот, Државниот архив остварува приходи утврдени со Законот за архивски материјали (Сл. весник на Република Македонија бр. 95/2012, 41/2014, 72, 2015, 148, 2015, 169, 2015, 53, 2016 и 11/2018 и Сл. Весник на Република Северна Македонија 193/2024) како и по други основи уредени со Закон и подзаконски акти. Евиденцијата на приходите и приливите се врши на сметката на основен буџет на Државниот архив 631.

Во точките 3.1., 3.1.2. и 3.2. во самиот извештај наведени се законските основи и другите интерни правни акти за остварувањето приходи на сметката основен буџет – 631, вклучувајќи ги сите трансакции, информации и нивната евиденција, со што даваме забелешка во однос на наодот дека финансиските трансакции не се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства или донесени интерни акти.

Во продолжение се наведени забелешките кои ги даваме во однос на нотираниите наоди во нацрт извештајот, а се класифицирани како неповолно мислење во однос на финансиските извештаи:

1. Неажуриран и неусогласен Тарифник за надоместоци донесен во 2015 година (Сл. весник на Република Македонија бр.172/2015), забелжуваме дека во самиот Закон за архивски материјали никаде не е наведено дека после извесен временски период треба да се направи ажурирање или прилагодување на Тарифникот. Земајќи предвид дека стручната помош која подразбира средување и обработка на архивските материјали кај имателите е специфична работа, висината за надоместоците во координација со одоговорното лице ја утврдува службата која со закон е предвидено да ги извршува тие работни задачи. Во овој контекст дадениот наод е по сопствено видување на екипата која работеше на ревизијата.

Од страна на службата за финансии е постапувано согласно доставените Договори за извршени работи кои се изработени согласно предметниот Тарифник;

2. Во нацрт извештајот како неповолно мислење за финансиските извештаи се наведува продажбата и објавување на архивските материјали, научно информативните средства и публикации поради како забележано, се врши по Ценовник на изданија кој не е донесен и одобрен од страна на одговорното лице, а понатаму во текстот се наведени Упатството за продажба бр. 01-1719/1 од 12.05.2021 г донесено од одговорното лице на Државниот архив (страна 4 од извештајот), Правилникот за публикување во Државниот архив бр. 0101-3217/1 од 02.11.2022 што е контрадикторно на горенаведениот наод. Дополнително, во текот на ревизијата од страна на извршителите кои се инволвирани во формирањето на цената на изданијата, по ваше барање, е презентирана формулата за формирањето на висината на чинење на една публикација, за што има писмен доказ, односно Решение за формирање на цена одобрено и авторизирано од одговорното лице. Како подкрепа, во прилог доставуваме неколку копии од Решенија за формирање на цена на публикации за 2024 година, кои патем ви беа доставени и достапни во текот на самата ревизија. Од тука забелешката за неповолното мислење во однос на финансиските извештаи, по овој основ сметаме дека е неоснована;
3. На страната број 4 од истиот нацрт извештај се дава негативен наод на контото на финансии, со образложение за воспоставената пракса за начинот на кој се изработуваат Договорите за соработка со правни лица (иматели на архивски материјал) кои имаат потреба од стручната помош за одбирање, средување, изработка на опис и попис и издвојување на документарен и архивски материјал, во однос на не усогласеност со предвидените количини на архивски кутии кои би се обработиле и бројот на архивски кутии после завршената работа. Според нацрт извештајот, за три правни субјекти фактурирано е помалку во износ од 6.089 илјади. Сметаме дека забелешката е дадена неосновано, од причина што во текот на самата ревизија на работната група, детално беше образложен начинот на кој се обработуваат архивските материјали, вклучувајќи го направениот попис и опис односно класификација на самиот документарен и архивски материјал. Имено, доколку службите при направениот увид и проценка во Договорот предвиделе извесен број на архивски кутии, зависно од работата на терен, средувањето и класифицирањето на материјалот ќе биде променет, што неможе да се знае до целосно завршување на работата. Воедно, тоа не значи дека целокупниот архивски и документарен материјал е различен од предвидениот. Односно ако се работи за пример обработка на материјал од 2000 листа, истиот наместо во првично наведениот број на кутии, после обработката и класифицирањето, се подредува во поголем број архивски кутии, но сепак се работи за истата количина и обем на архивски материјали. Поради специфичноста на работата, едноставно невозможно е прецизно и со апсолутна бројка да се предвидат бројот на архивските кутии кои се единица мерка за склучување на Договорите. Сметаме дека неможе да се земе како точна и издржана забелешката дека е фактурирано помалку, односно фактурираните износи и наплати се согласно износите и условите наведени во потпишаните Договори. Можеби е потребно во иднина во самите Договори да се става посебен Член или клаузула за корекција на Договорот доколку за истото има потреба.

4. На истата страна од нацрт извештајот се дава негативно мислење во делот на изработката на излезните фактури кои се однесуваат на работните задачи предвидени со Договорите. Доколку во Договорот предвидено е фактурирањето да е на рати, согласно динамиката на завршување на работата, истото е спроведено по доставен Извештај и потврда за извршената работа од страна на координаторот на работната група. Забелешката која се однесува на неевидентирани побарувања на износ од 161 илјада се должи токму на овој дел, односно побарувањето е искажано во наредниот извештаен период, согласно потпишаните Договори. Дополнителен аргумент е и обврската за сервисирање на ДДВ-то на квартално ниво, што доколку се направи целосно и не етапно фактурирање на договорениот износ, ќе предизвика нарушување во динамиката и реализацијата на расходите предвидени со кварталните финансиски планови од расходното konto 426 од сметката 631.
5. Во делот на останатите приходи, кои се однесуваат за евидентирање на приходи од направен промет на пост терминали на страна 4, како дадено објаснување и доставени материјални докази од страна на службата за финансии, делумно се сложуваме со забелешката. Имено, во делот на продажбата на публикациите на Државниот архив, пред да се направи прометот, се изработува Барање за продажба на изданија, каде се наведени насловот и количината на изданијата за кои има интерес за купување, се изработува излезна фактура која може да биде платена или во готово, преку трансакција на пост терминал или вирмански односно на сметката на Државниот архив, за што има точен увид во остварениот приход по основ продажба на изданија. За останатите трансакции преку пос терминали, согласно актуелната организациона поставеност, се согласуваме дека нема целосна и прецизна евиденција на реализираните приходи по основ на останатите архивски услуги, односно неможе да се направи паралелна контрола на наплатените и извршени услуги и актуелниот Ценовник за истите.
6. Во делот на дадени и одобрени попусти, во извештајот е забележано дека истите се предвидени со Упатството за продажба и подарување на изданијата на Државниот архив бр. 01-1719/1 од 12.05.2021 година, но дека во предметното Упатство не се прецизно наведени условите или критериуми за давањето попуст. Со ова не е јасно дали нотираното мислење кои е забележано како неповолно во делот на финансиските извештаи, се однесува дали воопшто е предвиден попуст или забелешката е дека во Упатството не е точно предвидено кога и под кои услови или ситуации се доделува попустот? Да напоменеме, во нацрт извештајот е нотирана прецизно сума од 406 илјади денари, вредност на подарени изданија, кои изданија се публикувани во текот на предходни години и дадената бројка дава насоки дека во Секторот за финансии сепак има точна евиденција на вредноста и износите на продадени, односно подарени изданија.
7. Во однос на дадените наоди од нацрт извештајот кој се однесуваат на констираните исплати за надоместоци за вработените по основ на работа на терен кај имателите на архивски материјал, одржани обуки и исплата на авторски хонорари, забележуваме дека истите се правени согласно донесени правилници, упатства и други интерни акти, доставени навидување на групата која работеше на ревизијата, за што во службата за финансии е извршувано согласно со истите. Воедно укажуваме, со новиот Закон за архивски материјали

ова е надминато, а во делот за комисијата за публикување отпочната е постапка за промена на правилникот со кои би се надминале забелешките дадени на страна б, за непристрасно постапување при избор на изданија кои би се публикувале.

8. Во однос на делот од нацрт извештајот кој се однесува на обврската за плаќање на ДДВ, како наведено, после добиеното мислење од страна на УЈП во однос на законската усогласеност со Законот за ДДВ, веќе се земени предвид укажувањата и дадената препорака, односно пресметката за обврската за ДДВ се прави согласно Членот 10, став 1 од ЗДДВ.
9. Во нацрт извештајот кој се однесува во делот на Јавните набавки, укажуваме дека исплатата на фактурите кои произлегуваат од предметната набавка, нотирана во извештајот, е согласно спроведена постапка ex-ante и потврдени работни налози од лицето одговорно за следење на набавката.

Во нацрт извештај број 23-90/10 од 16.12.2025 г. каде се обраќате до раководството на Државниот архив, како наведено, во делот за пресметка и исплата на плати согласно Законот за административни работници и Законот за вработени во јавниот сектор, како и Законот за извршување на Буџет за 2024 година (Сл. Весник на Република Северна Македонија бр.233/2023) и Уредбата со која се утврдуваат потесните критериуми за исплата на надоместоци (Сл. Весник на Република Северна Македонија бр.16/2024) постапено е како во наведените законски акти и прописи. Понатаму, повикувајќи се на Изборниот законик и Членот 8 од истиот, даваме мислење за неусогласеност, за што забележуваме дека во периодот предмет на ревизија, во целост се почитувани одредбите од изборниот законик. Во периодот од почнувањето на изборниот процес до целосно завршување и формирање на Владата на Република Северна Македонија не се правени исплати за додатоци или друг вид на исплати за вработени, освен редовните. Нотираната забелешка се однесува на ретроактивната исплата, каде во ниту еден од наведените закони не е наведено дека истата неможе и не смее да се реализира по завршување на изборниот процес. Воедно укажуваме, како наведено во нацрт извештајот, службениците кои извршувале работни задачи и во целост ги исполниле условите и критериумите предвидени со Уредбата, би биле неправедно оштетени. Како подкрепа ќе се повикаме на периодот кога се вршеше ревизијата во 2025 г, кој беше изборен период и кога голем дел од вработените користеа годишен одмор или поради дополнителниот ангажман во ДИК не беа присутни на работа, со што обемот и достапноста за извршувањето на тековните работни задачи, вклучително и соработката со екипата од Државниот Завод за Ревизија беше на терет на неколку извршители, од кои некои со пониски звања. Од тука сметаме дека за ова прашање можеби е најдобро да се достави мислење до самиот Законодавец, со цел прецизно толкување на мислењето.

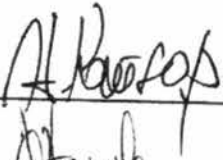
Во нацрт извештајот со број 23-90/9 од 16.12.2025 година, на страна 4 и 5 се дава наод за евиденцијата на градежните објекти, односно како наведено за 7 објекти (Скопје, Штип, Велес, Прилеп, Охрид, Битола и Старо Депо) од страна на службата за сметководство, не се доставени докази за извршена проценка на нивната вредност. Напоменуваме, дека во текот на ревизијата, од страна на службата за општи работи, беше обелоденето дека за дел од овие објекти се води постапка преку надлежните институции (Биро за вештачење, Агенција за Катастар) за утврдување

на имотната сопственост и вредност на објектите. Воедно забележуваме, дека од вкупната вредност од 1.448.449 илјади за дел има уредна документација, но за остатокот од вредноста нема документација, што не значи дека разликата е произволно забележана или внесена во сметководствената евиденција. Односно оваа билансна состојба за градежните објекти е затекната од минати периоди, за што веќе се превземени мерки за документирање и усогласување согласно Законот за сметководство кај буџетските корисници. Се надеваме дека овие забелешки ќе влијаат за извесни корекции пред донесувањето на Конечниот извештај за спроведената ревизија за 2024 година.

Со почит,

Одговорни лица на Државниот архив на Република Северна Македонија во периодот 2024 година, предмет на ревизија

д-р Наташа Котлар Трајкова

м-р Христа Најданов

**Одговор
на забелешки на
Нацрт извештај на Овластениот државен ревизор**

Добиени се забелешки на Нацрт извештаите за извршената ревизија на финансиските извештаи и ревизија на усогласеност на сметката на основен буџет (637) и сметката на основен буџет (631) за 2024 година на Државниот архив на Република Северна Македонија, заведени во Државниот завод за ревизија под број 23-50/1 од 15.01.2026 година од страна на:

- Проф. д-р Наташа Котлар – Трајкова, одговорно лице во периодот од 30.07.2024 до 17.11.2025 година и
- м-р Христа Најданов, одговорно лице во периодот од 30.01.2024 до 30.07.2024 година.

Забелешките се разгледани од страна на Овластениот државен ревизор и констатирано е следното:

Забелешки на Писмо до раководството

1. Забелешките на утврдената состојба на точката 1.1. од Писмото до раководството не се предмет на одговор на забелешки од страна на овластениот државен ревизор. Согласно методологијата за работа на Државниот завод за ревизија и Ревизорските стандарди на Врховните ревизорски институции (ISSAI), Писмото до раководството се доставува до законскиот застапник на субјектот кој е предмет на ревизија, во кое се информира за состојби, наоди и констатации со помало значење, кои немаат влијание на мислењето и не се составен дел на ревизорскиот извештај, истите треба да се имаат предвид во натамошното работење заради нивно надминување, поради што не се доставуваат забелешки и за што субјектот во текот на ревизијата беше информиран.

Забелешки на Нацрт извештајот на сметката на основен буџет (637)

2. Забелешката на точката 3.1.2., алинеја 1, која се однесува на не доставени докази од страна на Одделението за сметководство и немање на информација за седум објекти дали за истите е извршена проценка на вредноста во минати години, дали се содржани во вредноста на почетната состојба во износ од 643.531 илјади денари или воопшто не се евидентирани **не се прифаќа**, од причини што не се доставени дополнителни докази за оспорување на утврдената состојба, а даденото образложение ревизијата го имаше во предвид во текот на извршувањето на ревизијата.

Ревизорски тим:

1.
2.
3.
4.

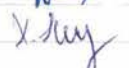
Овластен државен ревизор

Забелешки на Нацрт извештајот на сметката на основен буџет (631)

3. Забелешката на **точката 3.1.2., алинеја 1**, која се однесува на неажуриран и неусогласен Тарифник за наплата, со реалните цени на услугите имајќи ги во предвид инфлаторните движења и зголемувањата на цените на пазарот **не се прифаќа**, од причини што не се доставени дополнителни докази за оспорување на утврдената состојба, а даденото образложение ревизијата го имаше во предвид во текот на извршувањето на ревизијата.
4. Забелешката на **точката 3.1.2., алинеја 2**, која се однесува на услугите и продажбата поврзани со објавување на архивски материјал, научно-информативни средства и публикации за унапредување на заштитата и користењето на материјалот за што се остваруваат приходи по Ценовник на изданијата кој не е донесен и одобрен од одговорното лице **не се прифаќа**, од причини што во член 3 од Упатството за продажба и подарување на изданија на Државниот архив кој го истакнувате во забелешките е наведено дека „одговорното лице од Секторот за заштита на архивски материјал – читалница води единствен и унифициран ценовник донесен од директорот на Државниот архив на сите изданија“. Доставените Решенија во прилог на забелешките за формирање на цени за публикации во 2024 година ревизијата ги имаше во предвид во текот на извршувањето на ревизијата.
5. Забелешката на **точката 3.1.2., алинеја 3**, која се однесува на помалку фактурирани обработени архивски кутии **не се прифаќа** од причина што не се доставени дополнителни докази за оспорување на утврдената состојба, а даденото образложение ревизијата го имаше во предвид во текот на извршувањето на ревизијата. Истакнуваме дека потребно е да се воспостават контроли помеѓу секторите како и редовни усогласувања на фактурираниот број на архивски кутии со бројот на кутии наведени во извештајот односно фактички извршената услуга.
6. Забелешката на **точката 3.1.2., алинеја 4**, која се однесува на склучените договори за одбирање на архивски материјали со изработка на опис и попис, средување, обработка и издвојување на документарниот материјал, каде се дава можност за плаќање на рати при што не се фактурира договорениот износ од договорот туку се изработуваат фактури етапно на рати **не се прифаќа**, од причина што не се доставени дополнителни докази за оспорување на утврдената состојба, а даденото образложение ревизијата го имаше во предвид во текот на извршувањето на ревизијата.
7. Забелешката на **точката 3.1.2., алинеја 5** која се однесува на уплати од промет на терминал за кои Одделението за финансии нема сознанија за каков вид на

Ревизорски тим:

1.
2.
3.
4.

Овластен државен ревизор

2

уплата станува збор односно дали е препис на документ, заверка на копии, скенирање на документи претставува **известување** за начинот на кој се реализираат уплатите преку терминал кое ревизијата го имаше во предвид во текот на извршувањето на ревизијата и за кои одговорните лица делумно се согласуваат со утврдената состојба.

8. Забелешката на **точката 3.1.2., алинеја 6** која се однесува на давањето на попуст до 30% при продажба на изданија или давање подароци на изданијата **не се прифаќа**, од причина што не се доставени дополнителни докази кои ја оспоруваат утврдената состојба. Во Нацрт извештајот е истакнато дека Упатството¹ за продажба и подарување изданија на Државниот архив, не содржи податоци за условите и критериумите за доделување на подароци на изданија.
9. Забелешката на **точката 3.2.1., алинеја 1 и 2** кои се однесуваат на исплати на надоместоци на: вработени кои одржуваат обуки за стручно усовршување и оспособување на работниците кои работат на канцелариски и архивски работи кај иматели на јавен и приватен архивски материјал, кои се ангажираат за одбирање, средување, обработка и изработка опис и попис кај имателите (работа на терен) претставува **известување** дека исплатите се вршени согласно донесените правилници и дека со новиот Закон за архивски материјал и архивска дејност оваа состојба е надмината, што ревизијата го имаше во предвид во текот на извршувањето на ревизијата.
10. Забелешката на **точката 3.2.2.**, која се однесува на начинот на пресметување и плаќање на обврските по основ на ДДВ согласно одредбите од Законот за додадена вредност претставува **известување** за преземени активности од страна на Државниот архив по добиеното Мислење од УЈП како и постапување по дадената препорака на овластениот државен ревизор.
11. Забелешката на **точката 3.2.4** кои се однесува на утврдени неправилности кај постапката за јавна набавка за Системско одржување на ИТ инфраструктура за кои се утврдени слабости во сметката на основен буџет (637) во точка 3.2.5 а се однесуваат и за сметката на основен буџет (631) претставуваат **известување** дека за истите е вршено ex - ante контрола како и проверка на работните налози од страна на лицето одговорно за следење на јавната набавка, што ревизијата го имаше во предвид во текот на извршувањето на ревизијата.

¹ Број 01-1719/1 од 12.05.2021 година.

Ревизорски тим:

1.
2.
3.
4.

Овластен државен ревизор

